

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Regionalny
Program Operacyjny
Warmia i Mazury
na lata 2007-2013

Załącznik nr 6.2
do Wniosku do Zarządu Województwa
Warmińsko-Mazurskiego z dnia 1 marca 2010 r.

**Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Warmia i Mazury na lata 2007-2013
do konkursu 01/10/1.1.8**

Olsztyn, ... 2010 r.

Spis treści

CZĘŚĆ PIERWSZA - ZASADY OGÓLNE	5
1. Pojęcie kwalifikowalności wydatków	5
2. Podmiot ponoszący wydatki	6
3. Uznanie wydatku za poniesiony	6
4. Termin poniesienia wydatku	6
5. Ogólne warunki uznania wydatku za kwalifikowalny	9
6. Podatek VAT oraz inne obciążenia publicznoprawne	9
7. Projekty generujące dochód	10
CZĘŚĆ DRUGA – WYDATKI KWALIFIKOWALNE	12
A. Wydatki związane z przygotowaniem projektu	12
B. Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu	12
8. Nabycie nieruchomości	12
9. Zakup środków trwałych	15
10. Instalacja środków trwałych	16
11. Amortyzacja środków trwałych	16
12. Zakup wartości niematerialnych lub prawnych	16
13. Leasing oraz inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	16
14. Roboty budowlane	18
15. Pozostałe wydatki	18
16. Wydatki na promocję projektu	18
CZĘŚĆ TRZECIA – WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE	20
A. Wydatki związane z przygotowaniem projektu	20
17. Prace przygotowawcze	20
B. Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu	20
18. Nabycie nieruchomości	20
19. Zakup środków trwałych	20
20. Amortyzacja środków trwałych	21
21. Zakup wartości niematerialnych lub prawnych	21
22. Roboty budowlane	21
23. Opłaty za usunięcie drzew i krzewów, opłaty za zajęcie pasa drogowego wydatki związane z odtworzeniem nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót	21
24. Wydatki związane z działaniami kompensacyjnymi w przypadku projektu realizowanego na terenie cennym przyrodniczo, w tym na obszarach sieci Natura 2000	22
25. Wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy)	22
26. Wkład niepieniężny	22
27. Postanowienia szczególne w zakresie wydatków na mieszkalnictwo	22
28. Działania termomodernizacyjne	22
C. Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem	23
29. Postanowienia ogólne	23
29.4 Wydatki na zarządzanie projektem są wydatkiem niekwalifikowalnym	23
30. Wynagrodzenia	23
31. Inne świadczenia dla osób fizycznych	23
32. Pozostałe wydatki bieżące	23
33. Wydatki związane z ogólnym zarządem	23
34. Kwalifikowalność nadzoru	23
35. Inwestor zastępczy	23
36. Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia	24
37. Wydatki dotyczące projektów promocyjnych i informacyjnych	24
D. Inne wydatki niekwalifikowalne	26
38. Inne wydatki niekwalifikowalne	26

Wykaz aktów prawnych

Zakres przedmiotowy projektów musi być zgodny z odpowiednimi przepisami wspólnotowymi, krajowymi oraz z dokumentami wydanymi przez Instytucję Zarządzającą, w tym w szczególności z:

- Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającym Rozporządzenie (WE) nr 1783/1999;
- Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającym zasady wdrażania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
- ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity: Dz. U. 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.)
- Regionalnym Programem Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007-2013;
- Uszczegółowieniem RPO WiM na lata 2007-2013 wydanym przez Instytucję Zarządzającą

Projekt powinien również być zgodny z przepisami odpowiednich ustaw i rozporządzeń, w szczególności z:

- ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2006 r., Nr 164, poz. 1163, z późn. zm.)
- ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694, z późn. zm.)
- ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.)
- ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r., Nr 173, poz. 1807, z późn. zm.)
- ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.)
- ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. 2007 Nr 19, poz. 115, z późn. zm.)
- ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r., Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.)
- ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880, z 2005 r. Nr 113, poz. 954, Nr 130, poz. 1087)
- ustawą z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o cenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227)
- rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.)

- rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie pomocy de minimis udzielanej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 185, poz. 1317).

CZĘŚĆ PIERWSZA - ZASADY OGÓLNE

1. Pojęcie kwalifikowalności wydatków.

- 1.1 Wydatek kwalifikowalny to wydatek spełniający warunki umożliwiające jego całkowite lub częściowe pokrycie środkami przeznaczonymi na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Wydatek stanowi wydatek kwalifikowalny, jeśli realizowany jest zgodnie z zasadami obowiązującymi w ramach RPO WiM na lata 2007-2013, oraz kwalifikuje się do refundacji ze środków przeznaczonych na realizację Programu w trybie określonym w umowie o dofinansowanie projektu,
- 1.2 Niniejsze wytyczne określają warunki uznania wydatku za wydatek kwalifikowalny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Warunki te wynikają w szczególności z:
  - regulacji prawnych dotyczących funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE,
  - *Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*, opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego,
- 1.3 Wydatek będzie uznany za kwalifikowalny, jeśli spełnia wszystkie dotyczące go warunki określone w niniejszych wytycznych,
- 1.4 Kwalifikowalne są wydatki na realizację projektów realizowanych wyłącznie na terenie województwa warmińsko-mazurskiego,
- 1.5 W przypadku gdy pokrycie wydatku środkami przeznaczonymi na realizację RPO WiM na lata 2007-2013 stanowi pomoc publiczną w rozumieniu art. 87 ust. 1 TWE (lub pomoc *de minimis*), wydatek będzie uznany za kwalifikowalny, jeśli spełnia równocześnie:
  - wszystkie dotyczące go warunki określone w niniejszych wytycznych, oraz
  - wszystkie dotyczące go warunki określone w programie pomocowym, tj. w akcie prawa polskiego stanowiącym podstawę prawną udzielenia pomocy,
- 1.6 Zgodnie z art. 87 ust. 1 TWE, pomocą publiczną jest wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu środków i zasobów publicznych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub jedynie grozi zakłóceniem konkurencji na rynku wspólnotowym poprzez sprzyjanie niektórym podmiotom lub produkcji określonym towarów bądź usług,
- 1.7 Art. 87 ust 1 TWE wyznacza przesłanki wystąpienia pomocy publicznej. Są to:
  - Wsparcie jest przyznawane przez państwo członkowskie lub przy wykorzystaniu zasobów państwowych (środków publicznych) na warunkach korzystniejszych niż rynkowe;

- Wsparcie uprzywilejowuje konkretne podmioty lub grupy podmiotów, bądź produkcję określonych towarów lub usług;
- Wsparcie zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji na rynku (wpływ na konkurencję);
- Wsparcie wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi (każda pomoc wpływająca na wymianę handlową między państwami członkowskimi jest niezgodna ze wspólnym rynkiem)

Aby wystąpiła pomoc publiczna muszą być spełnione wszystkie przesłanki jednocześnie (transfer środków publicznych, korzyść ekonomiczna, selektywność, wpływ na konkurencję oraz wpływ na wymianę handlową).

2. Podmiot ponoszący wydatki.

- 2.1 Co do zasady wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek poniesiony przez Beneficjenta. Beneficjentem jest podmiot, z którym Instytucja Organizująca Konkurs zawarła umowę o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Wyjątki od tej zasady określa pkt 2.2,
- 2.2 W przypadku, gdy projekt przewiduje nabycie praw do korzystania z aktywów w drodze leasingu wydatkiem kwalifikowalnym może być:
  - wydatek na zapłatę rat leasingowych ponoszony przez leasingobiorcę w okresie objętym realizacją projektu.

3. Uznanie wydatku za poniesiony.

- 3.1 Co do zasady wydatek uznaje się za poniesiony, jeżeli nastąpił faktyczny przepływ środków pieniężnych od podmiotu ponoszącego wydatek do innego podmiotu. Wyjątki od tej zasady określają pkt 3.2. – 3.3,
- 3.2 Wydatek kwalifikowalny polegający na amortyzacji środka trwałego lub wartości niematerialnej uważa się za poniesiony jeśli został dokonany odpis amortyzacyjny,
- 3.3 W przypadku, jeśli umowa między podmiotem ponoszącym wydatek a podmiotem wykonującym na jego rzecz roboty budowlane przewiduje ustanowienie zabezpieczenia w formie tzw. kwoty zatrzymanej, naliczenie kwoty zatrzymanej uważa się za poniesienie wydatku kwalifikowalnego. Wydatkiem kwalifikowanym jest również wydatek faktycznie poniesiony przez partnera lub podmiot upoważniony przez Beneficjenta.

4. Termin poniesienia wydatku.

- 4.1 W Regionalnym Programie Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007-2013 kwalifikowalne są wydatki poniesione nie wcześniej niż 1 stycznia 2007 roku oraz nie później niż 30 czerwca 2015 roku (w szczególnych, uzasadnionych przypadkach Instytucja Organizująca Konkurs może przedłużyć termin kwalifikowania się wydatków). Nie dotyczy poddziałań 1.1.5-1.1.9

- 4.2 Powyższa zasada ma także zastosowanie w przypadku projektów objętych pomocą de minimis, natomiast w przypadku projektów objętych pomocą publiczną, Wydatki kwalifikują się, jeżeli prace w projekcie zostały rozpoczęte po złożeniu wniosku o dofinansowanie projektu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.). Dodatkowo w przypadku dużych przedsiębiorców muszą być spełnione warunki określone w art. 8, ust 3 Rozporządzenia Komisji Europejskiej (WE) nr 800/2008.

Zgodnie z ww. Rozporządzeniem, poprzez rozpoczęcie prac związanych realizacją nowej inwestycji rozumie się podjęcie prac budowlanych lub pierwszego prawnie wiążącego zobowiązania do zamówienia ruchomych środków trwałych, z wyłączeniem wydatków związanych z przygotowaniem i opracowaniem dokumentacji projektowej. O ponoszeniu wydatków związanych z opracowywaniem dokumentacji traktuje punkt A,

- 4.3 Zgodnie z założeniami przyjętymi przez Instytucję Zarządzającą RPO WiM na lata 2007-2013, projekt, w ramach, którego ponoszone są wydatki, musi być realizowany zgodnie z zasadą n+3 (dla projektów złożonych do końca 2010 r.), zasadą n+2 (dla projektów złożonych po 2010 r.). Zasada ta jest jednym z kryteriów oceny formalnej projektu. Oznacza to, że Beneficjent zobligowany jest zrealizować i rozliczyć projekt w terminie n+3, n+2, gdzie „n” to rok, w którym Wnioskodawca złożył wniosek o dofinansowanie projektu (w szczególnych, uzasadnionych przypadkach Instytucja Organizująca Konkurs może wyrazić zgodę na wydłużenie okresu realizacji projektu),

- 4.4 Każdy projekt współfinansowany ze środków funduszy w ramach RPO WiM na lata 2007-2013 powinien zachować trwałość przez **okres 5 lat**, a w przypadku MŚP **okres 3 lat** od daty finansowego zakończenia Projektu, czyli od daty poniesienia ostatniego wydatku w ramach projektu (dokonanie przez Beneficjenta zapłaty na podstawie ostatniej faktury/innego dowodu księgowego o równoważnej wartości dowodowej, dotyczącej wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach projektu).

Pojęcie „trwałości projektu” rozumiane jest jako niepoddanie projektu tzw. znaczącej modyfikacji, tj.:

- a) modyfikacji mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji projektu lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny; oraz
- b) wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej.

Znacząca modyfikacja oznacza jednocześnie spełnienie co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. a i co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. b.

Powyższe przepisy dotyczą projektów infrastrukturalnych oraz projektów, w których dokonywany jest zakup sprzętu lub wyposażenia.

Wydatki poniesione na rzecz projektu, który zostanie poddany znaczącym modyfikacjom, będą objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z art. 98–102 Rozporządzenia Rady nr (WE) 1083/2006,

- 4.5 Terminy poniesienia wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu określa harmonogram rzeczowo-finansowy stanowiący załącznik do wniosku o dofinansowanie projektu, dołączanych przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Terminy te nie mogą wykraczać poza daty graniczne określone w pkt 4.1. Beneficjent powinien także ponosząc wydatki zachować zasadę opisaną w punkcie 4.2,
- 4.6 W ramach RPO WiM na lata 2007-2013, Oś Priorytetowa I „Przedsiębiorczość”, Działanie 1 „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw”, Poddziałanie 1.1.5 – 1.1.9 nie ma możliwości dofinansowania projektów częściowo lub całkowicie zrealizowanych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu (zgodnie z rozporządzeniem w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych). Wniosek o dofinansowanie projektu i umowa o dofinansowanie mogą dopuszczać uznanie za kwalifikowalne wydatków poniesionych przed dniem jej zawarcia jednak nie wcześniej niż przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu,
- 4.7 Za datę poniesienia wydatku przyjmuje się:
- a) w przypadku wydatków pieniężnych:
    - dokonanych przelewem lub obciążeniową kartą płatniczą - datę obciążenia rachunku bankowego podmiotu ponoszącego wydatek,
    - dokonanych kartą kredytową lub podobnym instrumentem płatniczym o odroczonej płatności - datę transakcji skutkującej obciążeniem rachunku karty kredytowej lub podobnego instrumentu,
    - dokonanych gotówką – datę faktycznego dokonania płatności,
  - b) w przypadku amortyzacji – datę dokonania odpisu amortyzacyjnego jednak nie wcześniej niż 1 stycznia 2007,
  - c) W przypadku jeśli umowa między podmiotem ponoszącym wydatek a podmiotem wykonującym na jego rzecz roboty budowlane przewiduje ustanowienie zabezpieczenia w formie tzw. kwoty zatrzymanej, kwota ta będzie mogła zostać uznana za wydatek kwalifikowalny dopiero wówczas, gdy zostanie przekazana na konto wykonawcy, w okresie realizacji projektu. Termin realizacji projektu powinien obejmować okres gwarancyjny, po upływie, którego następuje zwrot kwoty zatrzymanej; z tym, że wypłata kwoty zatrzymanej musi nastąpić przed upływem końcowego terminu ponoszenia wydatków kwalifikowanych określonego w umowie o dofinansowanie projektu. Beneficjent może podjąć działania mające na celu przyspieszenie terminu zwrotu kwot zatrzymanych. W tym celu, Beneficjent może np.: posłużyć się gwarancją instytucji finansowej zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych.
- W takim przypadku Wykonawca uzyskuje zwrot kwoty zatrzymanej w zamian za przedstawienie gwarancji instytucji finansowej na tę kwotę. Kwota zatrzymana, która została wypłacona wykonawcy, uważana jest za wydatek faktycznie poniesiony, co stanowi jeden z warunków koniecznych do uznania danego wydatku za wydatek kwalifikowalny. Zobowiązuje się jednocześnie Beneficjenta do zatrzymania ostatniej faktury wykonawcy

w przypadku kwoty zatrzymanej – datę dokonania pozostałej (tzn. niezatrzymanej) części płatności, ustaloną zgodnie z lit. a.

5. Ogólne warunki uznania wydatku za kwalifikowalny.

- 5.1 Wydatek powinien być **niezbędny** dla realizacji projektu. Jest to podstawowa zasada kwalifikowalności wydatków w ramach funduszy strukturalnych. Wydatek, który jest niezbędny dla wdrażania i realizacji projektu, to wydatek, bez którego projekt nie mógłby zostać zrealizowany,
- 5.2 Wydatek powinien być dokonany zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu oraz harmonogramem rzeczowo-finansowym stanowiącymi załącznik do umowy o dofinansowanie projektu. Wniosek (wraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym) określa szczegółowe rodzaje wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu, maksymalne kwoty wydatków kwalifikowalnych w poszczególnych kategoriach wydatków oraz terminy ich dokonywania. Dodatkowo należy założyć, że **wydatek może być uznany za niekwalifikowany na etapie realizacji projektu**,
- 5.3 Wydatek powinien być dokonany zgodnie z obowiązującym prawem, w szczególności zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1163 z późn. zm.) w zakresie obowiązywania w/w ustawy,
- 5.4 Wydatek powinien być dokonany w sposób oszczędny, tzn. w oparciu o zasadę dążenia do uzyskania założonych efektów przy najbardziej korzystnym ekonomicznie wydatku. Zasadę tę uznaje się za spełnioną w szczególności wówczas, gdy wydatek był dokonany w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych. W przypadku wydatków poniesionych w innym trybie niż określonym w ustawie Prawo Zamówień Publicznych zachowanie tej zasady spoczywa na podmiocie ponoszącym wydatek,
- 5.5 Wydatek, który został uznany za kwalifikowalny w ramach danego projektu nie może zostać zrefundowany całkowicie lub częściowo więcej niż raz ze środków publicznych krajowych lub wspólnotowych i tym samym nie może być ponownie uznany za wydatek kwalifikowalny w ramach innego projektu (zakaz podwójnego finansowania projektu),
- 5.6 Wydatek powinien być należycie udokumentowany. Dowodem poniesienia wydatku jest faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej wraz z dowodami zapłaty,

6. Podatek VAT oraz inne obciążenia publicznoprawne.

- 6.1 Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt d rozporządzenia 1080/2006 podatek od towarów i usług (VAT) może być uznany za kwalifikowalny tylko wtedy, gdy został rzeczywiście i ostatecznie poniesiony przez Beneficjenta, a ten nie ma prawnej możliwości jego odzyskania (podatku VAT). Możliwość odzyskania podatku VAT należy rozpatrywać w świetle Ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (Dz. U. Z 2004 r.nr 54 poz. 535, z późn. zm.),
- 6.2 Podatek VAT może być uznany za kwalifikowalny wyłącznie wtedy, gdy Beneficjent, zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem krajowym, nie

posiada prawa do obniżenia podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Oznacza to że, istotne jest posiadanie potencjalnej prawnej możliwości do odzyskania podatku VAT, by podatek uznać za koszt niekwalifikowalny,

- 6.3 Istnieje możliwość uznania części podatku VAT za kwalifikowalny, jeżeli Wnioskodawca prowadzi, poza działalnością gospodarczą opodatkowaną podatkiem VAT, również działalność zwolnioną z podatku VAT. Oznacza to, że do każdego wydatku Wnioskodawca powinien podejść indywidualnie, aby określić czy jego poniesienie związane jest z działalnością gospodarczą opodatkowaną podatkiem VAT (podatek VAT niekwalifikowalny), z działalnością zwolnioną z podatku (podatek VAT kwalifikowalny), związane jednocześnie z działalnością gospodarczą opodatkowaną podatkiem VAT i działalnością zwolnioną z podatku VAT. W tym ostatnim przypadku podatek jest kwalifikowalny według proporcji wskazanej przez Wnioskodawcę w Oświadczeniu, w którym podaje, jaką część podatku był w stanie odzyskać, a jakiej nie, w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Wnioskodawca może przedstawić również informację na ten temat wydaną przez Urząd Skarbowy, jeśli nie jest w stanie samodzielnie wyliczyć proporcji,
- 6.4 Prawo do odliczenia podatku VAT przysługuje Wnioskodawcy, jeśli spełnione są następujące warunki:
- Wnioskodawca jest podatnikiem podatku VAT,
  - Zakupione przez Beneficjenta towary lub usługi wykorzystywane są przez niego do wykonywania czynności opodatkowanych,
- 6.5 Wnioskodawca zobowiązany jest załączyć do wniosku aplikacyjnego oświadczenie, w którym zadeklaruje, czy może odzyskać podatek VAT,
- 6.6 Inne obciążenia publicznoprawne mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne, jeśli:
- zostały ostatecznie poniesione, oraz
  - zostały spełnione pozostałe warunki określone w niniejszych wytycznych.

7. Projekty generujące dochód.

- 7.1 Dla Osi Priorytetowej I „Przedsiębiorczość”, Działanie 1 „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw”, Poddziałania 1.1.5 – 1.1.9 – nie ma obowiązku liczenia luki finansowej. Przedsięwzięcia komercyjne generują dochód dlatego też wartość dofinansowania została, zapisami Szczegółowego opisu Osi Priorytetowej „Przedsiębiorczość” obniżona do poziomu 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych,
- 7.2 Wydatki kwalifikowalne poniesione w związku z realizacją projektu generującego dochód nie mogą przekroczyć bieżącej wartości kosztu inwestycji pomniejszonej o bieżącą wartość dochodu z inwestycji w okresie referencyjnym¹(po obliczeniu luki finansowej),

---

¹ Okresy referencyjne dla poszczególnych sektorów zostaną wskazane w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących.

- 7.3 W przypadku, gdy nie wszystkie wydatki w ramach inwestycji kwalifikują się do współfinansowania, dochód zostaje przyporządkowany proporcjonalnie do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji,
- 7.4 Kalkulacja oczekiwanego dochodu z inwestycji dokonywana jest w studium wykonalności lub biznes planie przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu,
- 7.5 Metodologia obliczania dochodu, a także sposobu jego monitorowania jest przedmiotem wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód. Metodologia zawarta jest w załączniku do instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WiM na lata 2007-2013,
- 7.6 Powyższych zasad nie stosuje się do projektów podlegających zasadom dotyczącym pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

CZĘŚĆ DRUGA – WYDATKI KWALIFIKOWALNE

A. Wydatki związane z przygotowaniem projektu.

Wydatki związane z przygotowaniem projektu nie są wydatkami kwalifikowanymi.

B. Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu.

8. Nabycie nieruchomości.

- 8.1 Wydatek na nabycie nieruchomości lub lokalu może być uznany za kwalifikowalny, jeśli nabycie nieruchomości lub lokalu zostało przewidziane we wniosku o dofinansowanie projektu i uwzględnione w umowie o dofinansowanie projektu,
- 8.2 Wydatek ten jest kwalifikowany w przypadku pomocy publicznej (regionalnej pomocy inwestycyjnej) jeżeli jest poniesiony po złożeniu przez Wnioskodawcę wniosku o dofinansowanie projektu,
- 8.3 Nieruchomość zabudowana zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia o gospodarce nieruchomościami to „(...) grunt wraz z częściami składowymi, z wyłączeniem budynków i lokali, jeżeli stanowią odrębny przedmiot własności”,
- 8.4 Wydatek na nabycie nieruchomości obejmuje:
- cenę nabycia nieruchomości lub kwotę odszkodowania z tytułu wywłaszczenia nieruchomości,
  - wydatek na tymczasową dzierżawę nieruchomości w przypadku jej wywłaszczenia,
  - kwotę odszkodowania z tytułu ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania obejmującego nieruchomość,
  - wydatek na wycenę sporządzoną przez rzeczoznawcę majątkowego,
  - wydatek na sporządzenie niezbędnych map,
  - wydatek na opłatę notarialną,
- 8.5 Jeżeli wydatek dotyczący nabycia nieruchomości jest wyższy niż wartość rynkowa nabywanej nieruchomości, potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.), to różnica między wartością za jaką nieruchomość została nabyta a wartością rynkową nie jest uwzględniana w wydatkach kwalifikowalnych,
- 8.6 Jeżeli tylko część nabywanej nieruchomości jest niezbędna na cele realizacji projektu to za wydatek kwalifikowalny może być uznana odpowiednia część ceny nabycia nieruchomości,
- 8.7 Wydatki na nabycie nieruchomości niezabudowanej (gruntu) lub na nabycie nieruchomości zabudowanej z zamiarem wyburzenia stojących na niej budynków mogą być uznane za kwalifikowalne do wysokości 10 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

Przez pojęcie gruntu – czyli nieruchomości niezabudowanej – należy rozumieć teren niezabudowany stanowiący odrębny przedmiot własności w myśl odpowiednich przepisów kodeksu cywilnego.

Obliczając maksymalną wysokość kosztu kwalifikowanego nieruchomości niezabudowanej należy posłużyć się poniższym wzorem:

$$S = 0,9 X$$

$$X = S / 0,9$$

X – wydatek kwalifikowalny ogółem

S – suma wydatków kwalifikowalnych z wyłączeniem wydatku na zakup nieruchomości niezabudowanej,

0,9 – wartość dzielnika ilorazu, który wynika z informacji, że 90% kosztu kwalifikowanego ogółem stanowi koszt kwalifikowalny bez kosztów gruntów.

Jedynie 10% tak otrzymanego kosztu kwalifikowanego ogółem może stanowić koszt zakupu gruntu.

Przykład:

Koszt zakupu gruntu wynosi 50 000 zł, a całkowite koszty kwalifikowalne projektu (bez kosztów gruntu) wynoszą 180 000 zł. Należy obliczyć koszt kwalifikowalny gruntu, który jest objęty limitem 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

$$S = 0,9X$$

$$180\,000 = 0,9X$$

$$X = 180\,000 : 0,9$$

$$X = 200\,000$$

$$200\,000 \text{ zł} \cdot 10\% = 20\,000 \text{ zł}$$

8.8 Wydatek na nabycie nieruchomości zabudowanej gruntowej / lokalu kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- cena nabycia nieruchomości nie przekracza jej wartości rynkowej, a wartość nieruchomości została potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę;
- nieruchomość wykorzystywana będzie tylko do celów realizacji projektu, zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu oraz umową o dofinansowanie projektu;
- nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu;

- zakup nieruchomości przewidziano we wniosku i uwzględniono w umowie o dofinansowanie projektu;
- wydatek na nabycie nieruchomości gruntowej zabudowanej, budynkowej lub lokalowej lub lokalu, na którym ustanowione jest ograniczone prawo rzeczowe może być uznane za kwalifikowany do wysokości 40% całkowitych wydatków kwalifikowalnych. Do pozostałych wydatków kwalifikowanych należy zaliczyć wydatki na nabycie maszyn lub urządzeń, które będą służyły wyłącznie realizacji projektu. Nie należy zaliczać do nich wydatków związanych z remontem, przebudową lub adaptacją.
- Wskazano dokładną lokalizację inwestycji.

Obliczając maksymalną wysokość kosztu kwalifikowalnego nieruchomości zabudowanej należy posłużyć się poniższym wzorem:

$$S = 0,6 X$$

$$X = S / 0,6$$

X – wydatek kwalifikowalny ogółem

S – suma wydatków kwalifikowalnych z wyłączeniem wydatku na zakup nieruchomości zabudowanej,

0,6 – wartość dzielnika ilorazu, który wynika z informacji, że 60% kosztu kwalifikowanego ogółem stanowi koszt kwalifikowalny bez kosztu budynku.

Jedynie 40% tak otrzymanego kosztu kwalifikowanego ogółem może stanowić koszt zakupu gruntu.

Przykład:

Koszt zakupu budynku wynosi 200 000 zł, a całkowite koszty kwalifikowalne projektu (bez kosztów budynku) wynoszą 270 000 zł. Należy obliczyć koszt kwalifikowalny budynku, który jest objęty limitem 40% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

$$S = 0,6X$$

$$270\,000 = 0,6X$$

$$X = 270\,000 : 0,6$$

$$X = 450\,000$$

$$450\,000 \text{ zł} \cdot 40\% = 180\,000 \text{ zł}$$

- 8.9 W uzasadnionych przypadkach, gdy konieczne jest nabycie nieruchomości zabudowanej, a następnie wyburzenie stojącego(cych) na niej budynku(ów), koszty kwalifikowane zakupu nieruchomości należy obliczyć zgodnie z zasadą określoną wyżej. W omawianej sytuacji koszt wyburzenia budynku stanowi koszt kwalifikowalny na zasadach określonych wyżej, tzn. nie należy traktować go jako elementu składowego kosztów zakupu nieruchomości,
- 8.10 Kwalifikowalny będzie również koszt wyburzenia budynku, o ile jest on niezbędny do realizacji projektu, oraz został przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu.

9. Zakup środków trwałych.

Środki trwałe są zaliczane do rzeczowych aktywów trwałych. To składniki aktywów o przewidzianym okresie użytkowania dłuższym niż jeden rok, kompletne i zdadne do użytku w momencie ich przyjęcia do eksploatacji, przeznaczone na własne potrzeby jednostki. Środkami trwałymi są w szczególności: nieruchomości np. budynki, grunty, lokale spółdzielcze będące odrębną własnością, własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, maszyny i urządzenia, środki transportu, inwentarz żywy (Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994; Dz. U. 2002 r., Nr 76, poz. 694, z późn. zm.).

- 9.1 Beneficjentowi nie wolno nabywać towarów ani usług od podmiotów, z którymi posiada powiązania osobiste, tj. małżonka, rodziców, teściów, zstępnych lub organizacyjne. Dwie lub więcej osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnych są powiązane organizacyjnie, jeżeli jedna z nich bezpośrednio lub pośrednio kontroluje pozostałe.
- 9.2 Wydatek poniesiony na zakup środka trwałego może być uznany za kwalifikowalny, jeśli środek trwały w całym okresie od jego zakupu do zakończenia okresu trwałości projektu liczonej (w przypadku MŚP) przez 3 lata od daty zakończenia finansowego projektu:**
- a) będzie służył do realizacji projektu,**
  - b) będzie włączony do rejestru środków trwałych Wnioskodawcy,**
  - c) w przypadku używanego środka trwałego nie był on współfinansowany z publicznych środków krajowych lub wspólnotowych, w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu. Dowodem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie sprzedawcy,**
- 9.3 Jeżeli cena nabycia używanego środka trwałego będzie wyższa, niż jego wartość rynkowa ustalona przez niezależnego rzeczoznawcę, różnica między ceną nabycia a wartością rynkową nie jest wydatkiem kwalifikowalnym,
- 9.4 Przy zakupie środków trwałych na czas realizacji projektu, wydatkiem kwalifikowalnym będzie wysokość odpisów amortyzacyjnych w okresie, w którym środek trwały będzie wykorzystywany do realizacji inwestycji, zgodnie z pkt 11,

9.5 Wydatki na zakup środków trwałych służących do zarządzania projektem nie są kwalifikowalne.

9.6 O instalacji środków trwałych traktuje punkt 10,

9.7 Transport środka trwałego zakupionego w ramach projektu jest wydatkiem niekwalifikowanym,

9.8 Dla Osi Priorytetowej I „Przedsiębiorczość”, Działanie 1 „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw”, Poddziałanie 1.1.8 „Wsparcie przedsięwzięć przemysłowo-naukowych” ze względu na cel Poddziałania wydatki inne niż dotyczące bezpośrednio zakupu innowacyjnych maszyn, urządzeń, ciągów technologicznych, wartości niematerialnych i prawnych mogą stanowić maksymalnie 40% wszystkich wydatków kwalifikowanych projektu.

10. Instalacja środków trwałych.

10.1 Wydatek na instalację środka trwałego może być uznany za wydatek kwalifikowalny, o ile w ramach tego samego projektu kwalifikowalny jest wydatek na nabycie (zakup lub leasing) tego środka trwałego.

11. Amortyzacja środków trwałych.

11.1 Amortyzacja środka trwałego nie jest wydatkiem kwalifikowalnym.

12. Zakup wartości niematerialnych lub prawnych.

12.1 Wydatek na zakup wartości niematerialnej lub prawnej może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny, jeśli wartość ta:

- zostanie nabyta od strony trzeciej na warunkach rynkowych, oraz
- zostanie ujęta w aktywach nabywcy, oraz
- będzie wykorzystywana wyłącznie przez nabywcę,

12.2 Wydatek na instalację wartości niematerialnych i prawnych jest wydatkiem niekwalifikowanym.

13. Leasing oraz inne techniki finansowania nieruchomości, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

13.1 Wydatek związany z nabyciem prawa do używania nieruchomości, środka trwałego bądź wartości niematerialnej lub prawnej może być uznany za kwalifikowalny, jeśli:

- spełnione są warunki określone odpowiednio w pkt 8, 9, 10, oraz
- spełnione są warunki określone w niniejszym punkcie,

13.2 Wydatek leasingobiorcy poniesiony na spłatę części raty leasingowej odpowiadającej spłacie kapitału leasingowanego aktywa może być uznany za kwalifikowalny pod następującymi warunkami:

- wydatek leasingodawcy na nabycie przedmiotu leasingu nie został uznany za wydatek kwalifikowalny,
- maksymalna kwota wydatków kwalifikowanych nie może przekroczyć rynkowej wartości dobra będącego przedmiotem leasingu. Oznacza to, że kwota kwalifikująca się do współfinansowania nie może być wyższa, niż kwota na którą opiewa dowód zakupu wystawiony leasingodawcy, przez dostawcę współfinansowanego dobra,
- wydatek jest poniesiony w okresie realizacji projektu i dotyczy raty leasingowej, której termin płatności przypada w okresie realizacji projektu,
- w przypadku gdy przepisy prawa podatkowego przewidują dla umowy leasingu wystawienie jednej faktury w dniu zawarcia umowy, a refundacja następuje na rzecz leasingobiorcy, dowodem poniesienia wydatku jest harmonogram spłat wraz z informacją o płatnościach i wyciągiem bankowym,
- umowa leasingu będzie zawierać opcję sprzedaży środków trwałych będących przedmiotem tej umowy na rzecz Korzystającego (leasingobiorcy), za cenę wskazaną w umowie leasingu lub gwarantuje Korzystającemu (leasingobiorcy) prawo do przejęcia własności tych rzeczy bez dodatkowego świadczenia,
- w przypadku gdy okres obowiązywania umowy leasingu przekracza końcową datę kwalifikowalności wydatków, wydatkami kwalifikującymi się do współfinansowania są wyłącznie wydatki leasingobiorcy, które zostały faktycznie poniesione w okresie realizacji projektu jednak nie później niż w dniu 30 czerwca 2015 r.,
- Leasingobiorca zobowiąże się do przejęcia własności środków trwałych finansowanych leasingiem w terminie nie dłuższym niż 90 dni od zakończenia spłaty rat kapitałowych stanowiących wynagrodzenie przysługujące leasingodawcy z tytułu leasingu prowadzącego do przeniesienia własności środków trwałych na leasingobiorcę,

13.3 W przypadku leasingu zwrotnego wydatek związany z ponownym nabyciem przedmiotu leasingu przez leasingobiorcę nie jest wydatkiem kwalifikowalnym,

13.4 Wydatek związany z nabyciem prawa do używania nieruchomości, środka trwałego bądź wartości niematerialnej lub prawnej przy zastosowaniu techniki finansowania innej niż leasing może być uznany za kwalifikowalny pod następującymi warunkami:

- wydatki związane z zastosowaniem tej techniki finansowania zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu lub dokumentacji stanowiącej załącznik do wniosku o dofinansowanie bądź umowy o dofinansowanie projektu, oraz
- Wnioskodawca wykaże, iż zastosowanie tej techniki finansowania jest najbardziej efektywną metodą pozyskania danego dobra.

14. Roboty budowlane.

- 14.1 Koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, mogą zostać uznane za kwalifikowane jeśli przewiduje je wniosek o dofinansowanie projektu będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu i nie są jedynym kosztem kwalifikowanym projektu, , lub nie są jednym z dwóch wydatków kwalifikowanych w przypadku gdy drugi wydatek kwalifikowany stanowi promocja projektu.
- 14.2 Koszty nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, mogą zostać uznane za wydatek kwalifikowany, jeżeli obiekt budowlany, budowla, lokal dotyczy realizowanego Projektu. Dopuszcza się dzielenie zakupowanego/budowanego/remontowanego/rozbudowywanego obiektu na część dotyczącą i nie dotyczącą projektu, pod warunkiem przedstawienia odrębnego kosztorysu inwestorskiego na część związaną bezpośrednio z projektem.
- 14.3 Wydatki na przebudowę urządzeń obcych mogą być uznane za kwalifikowalne, jeśli konieczność ich przebudowy wynika z projektu budowlanego.
- 14.4 Podstawą uznania wydatków, dotyczących nabycia robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową lub remontem obiektów budowlanych, budowli i lokali, za kwalifikowalne jest przedstawienie kosztorysu inwestorskiego, z którego wynikać będzie zakres rzeczowy i cenowy zaplanowanych prac (zgodnie z wielkościami przedstawionymi we wniosku o dofinansowanie i biznesplanie). Jeżeli cena nabycia robót i materiałów budowlanych jest wyższa niż ich wartość rynkowa, to różnica między ceną nabycia a wartością rynkową nie jest wydatkiem kwalifikowanym.

15. Pozostałe wydatki.

- 15.1 Wydatki inne, niż określone w pkt 8-15 mogą zostać uznane za kwalifikowalne o ile tak stanowi wniosek o dofinansowanie projektu będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu, a IP II uzna argumentację Wnioskodawcy, że wydatki są niezbędne do realizacji projektu.

16. Wydatki na promocję projektu.

- 16.1 Wydatki na działania służące informacji o projekcie, wymagane przepisami art. 8 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 mogą zostać uznane za kwalifikowalne, o ile tak stanowi wniosek o dofinansowanie projektu będący załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu. Wydatki kwalifikowane dotyczące promocji projektu nie mogą przekroczyć 1% całkowitej wartości projektu.
- 16.2 Zakres wydatków kwalifikowalnych na działania dotyczące informacji i promocji, określony w pkt 18.1, może zostać rozszerzony postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu.

16.3 Szczegółowe zasady oraz wydatki na promocję i informację określone zostały w dokumencie „Obowiązках beneficjentów w zakresie prowadzenia działań informacyjnych”.

CZĘŚĆ TRZECIA – WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE

A. Wydatki związane z przygotowaniem projektu.

17. Prace przygotowawcze.

17.1 Wydatki na zakup usług dotyczących opracowania dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu obejmują w szczególności wydatki na opracowanie:

- studium wykonalności/biznes planu,
- oceny oddziaływania na środowisko,
- dokumentacji technicznej/programu funkcjonalno-użytkowego,
- dokumentacji przetargowej,
- innych dokumentów dołączanych do wniosku o dofinansowanie,

17.2 Wydatki na opłaty administracyjne związane z uzyskaniem pozwoleń lub zezwoleń niezbędnych do realizacji projektu.

B. Wydatki związane bezpośrednio z realizacją projektu.

18. Nabycie nieruchomości.

18.1 Opłata za wyłączenie gruntu z produkcji rolnej lub leśnej,

18.2 Kwestie związane z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania są uregulowane w ustawie Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.) m.in. wydatki poniesione przez Wnioskodawcę na obowiązkowy wykup nieruchomości lub obowiązkowe odszkodowania wynikające z ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania.

19. Zakup środków trwałych

19.1 Transport zakupionych w ramach projektu środków trwałych jest wydatkiem niekwalifikowanym.

19.2 Wydatek związany z zakupem środka transportu uznaje się za niekwalifikowany w następujących przypadkach:

- w przypadku środków transportu określonych kodem 741 KŚT stanowi wydatek niekwalifikowany,
- w przypadku wnioskodawcy prowadzącego działalność gospodarczą w sektorze transportu (przeważająca działalność gospodarcza to działalność z sektora transportu) do wydatków kwalifikowanych nie zalicza się wydatków na zakup środka transportu. Przeważającą działalność gospodarczą w sektorze transportowym określa się na podstawie procentowego udziału poszczególnych rodzajów działalności w ogólnej wartości przychodów ze sprzedaży w ostatnim roku obrotowym lub, jeżeli jest niemożliwe zastosowanie tego miernika na podstawie udziału pracujących wykonujących poszczególne rodzaje działalności w ogólnej liczbie pracujących. Aby działalność została uznana za przeważającą powyższe wskaźniki dotyczące

działalności transportowej muszą być wyższe niż analogiczne wskaźniki dla inny rodzajów działalności prowadzonej przez przedsiębiorcę

20. Amortyzacja środków trwałych.

20.1 Amortyzacja środka trwałego jest wydatkiem niewalifikowalnym.

21. Zakup wartości niematerialnych lub prawnych.

21.1 Wydatek na instalację zakupionych w ramach projektu wartości niematerialnych i prawnych,

21.2 Wydatki poniesione na działania związane z uzyskaniem certyfikatu (np. ISO, HAR) są wydatkami niekwalifikowanymi.

21.3 Transport zakupionych w ramach projektu wartości niematerialnych i prawnych jest wydatkiem niekwalifikowanym

22. Roboty budowlane.

22.1 Wydatki na odtworzenie nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót,

22.2 Wydatki na odszkodowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracone zbiory,

22.3 Wydatki związane z uzyskaniem prawa dostępu do terenu budowy, jeśli nie jest możliwy swobodny dostęp do terenu budowy z drogi publicznej.

23. Opłaty za usunięcie drzew i krzewów, opłaty za zajęcie pasa drogowego wydatki związane z odtworzeniem nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót.

23.1 Zgodnie art. 83 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, „usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości może nastąpić, z zastrzeżeniem ust. 2, po uzyskaniu zezwolenia wydanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta na wniosek posiadacza nieruchomości, który nie jest jej właścicielem – do wniosku dołącza się zgodę jej właściciela.” Ponadto, zgodnie z art. 84 ust. 1 i 2 ustawy „Posiadacz nieruchomości ponosi opłatę za usunięcie drzew lub krzewów. Opłaty nalicza i pobiera organ właściwy do wydania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów”, niniejsza opłata stanowi wydatek niekwalifikowany,

23.2 Zgodnie z art. 40 ust 3 ustawy o drogach publicznych „ Za zajęcie pasa drogowego pobiera się opłatę”. Ustęp 11 w/w artykułu stanowi, iż „Opłatę, o której mowa w ust. 3, nalicza i pobiera, w drodze decyzji administracyjnej, właściwy zarządca drogi przy udzielaniu zezwolenia na zajęcie pasa drogowego”. Zgodnie z art. 2a ustawy drogi krajowe stanowią własność Skarbu Państwa, natomiast drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne stanowią własność właściwego samorządu województwa powiatu lub gminy, niniejsza opłata stanowi wydatek niekwalifikowany,

23.3 w przypadku zajęcia pasa drogowego w celu prowadzenia robót, zezwolenie na zajęcie pasa drogowego powinno określać warunki przywrócenia pasa do poprzedniego stanu użyteczności. W przypadku, gdy zezwolenie nałożyło na Wnioskodawcę obowiązek odtworzenia nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót, to wydatki związane z odtworzeniem jezdni poza pasem prowadzonych robót stanowią wydatek niekwalifikowany.

24. Wydatki związane z działaniami kompensacyjnymi w przypadku projektu realizowanego na terenie cennym przyrodniczo, w tym na obszarach sieci Natura 2000.

24.1 W przypadku projektów realizowanych na terenach cennych przyrodniczo, a w szczególności na terenach objętych programem Natura 2000, wydatkami niekwalifikowanymi są wydatki związane z działaniami kompensacyjnymi.

25. Wydatki na instrumenty finansowe (dokapitalizowanie funduszy).

25.1 W przypadku, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego są udzielane pożyczki, kwoty udzielonych pożyczek są wydatkiem niekwalifikowanym,

25.2 W przypadku, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego są udzielane poręczenia, kwotę niezbędną do pokrycia udzielonych gwarancji, określoną przez niezależnego audytora uznaje się za niekwalifikowaną,

25.3 W przypadku, gdy projekt polega na dofinansowaniu funduszu, z którego obejmowane są akcje lub udziały, kwoty, za które zostały objęte akcje lub udziały są niekwalifikowalne.

26. Wkład niepieniężny.

26.1 Wkład niepieniężny polega na wniesieniu nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), ekspertyz i stanowi wydatek niekwalifikowalny.

27. Postanowienia szczególne w zakresie wydatków na mieszkalnictwo.

27.1 Wydatki poniesione na mieszkalnictwo stanowią wydatek niewalifikowalny.

28. Działania termomodernizacyjne.

28.1 Podmioty, które korzystały z premii termomodernizacyjnej na działania związane z kompleksową termomodernizacją są wykluczone z możliwości ubiegania się o dofinansowanie projektu w ramach RPO WiM 2007-2013.

Premia Termomodernizacyjna – spłata przez Bank Gospodarstwa Krajowego kwoty 25% wykorzystanego kredytu na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego przez inwestora zgodnie z Ustawą z dnia 18.12.1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych (Dz. U. z 1998 r. , Nr 162, poz. 1121 z późn. zm.).

C. Wydatki związane z zarządem, wynagradzaniem i zarządzaniem projektem

29. Postanowienia ogólne.

29.1 Wydatki na zakup środków trwałych służących do zarządzania projektem oraz ich amortyzacja nie są kwalifikowalne.

29.2 Wydatki na zakup wyposażenia innego niż środki trwałe, służącego do zarządzania projektem są wydatkami niekwalifikowalnymi.

29.3 Wydatki na analizy i ekspertyzy niezbędne do realizacji projektu nie są wydatkiem kwalifikowanym

29.4 Wydatki na zarządzanie projektem są wydatkiem niekwalifikowalnym.

29.5 Wydatki na audyt projektu są wydatkiem niekwalifikowalnym,

30. Wynagrodzenia.

30.1 Wydatek na wynagrodzenie pracownika jest wydatkiem niekwalifikowalnym,

30.2 Wydatki na obciążenia publicznoprawne, nakładane na pracodawcę w związku z wypłatą wynagrodzenia, stanowią również wydatki niekwalifikowalne.

31. Inne świadczenia dla osób fizycznych.

31.1 Wydatki na świadczenia dla osób fizycznych (np. stypendia, świadczenia związane z aktywizacją zawodową) stanowią wydatek niekwalifikowalny.

32. Pozostałe wydatki bieżące.

32.1 Wydatek bieżący (np. delegacje, zakup materiałów) stanowi wydatek niekwalifikowalny.

33. Wydatki związane z ogólnym zarządem.

33.1 Wydatek związany z ogólnym zarządem stanowi wydatek niekwalifikowany.

34. Kwalifikowalność nadzoru.

34.1 Nadzór inwestorski, autorski, konserwatorski oraz koszt inżyniera projektu są kwalifikowalne na zasadach ogólnych, określonych w niniejszych Wytocznych, pod warunkiem umieszczenia takiej kategorii wydatku we wniosku o dofinansowanie projektu stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu.

35. Inwestor zastępczy.

35.1 Wydatek poniesiony przez Beneficjenta na rzecz inwestora zastępczego w ramach RPO WiM będzie stanowił koszt kwalifikowalny, o ile wydatek został przewidziany we wniosku o dofinansowanie projektu będącej

załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu, oraz został poniesiony zgodnie z zasadami określonymi w Wytycznych. Inwestor zastępczy (jeśli dotyczy) wybierany zgodnie z Ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

36. Wydatki na usługi finansowe i zabezpieczenia.

36.1 Wydatki na pokrycie opłat związanych z prowadzeniem **odrębnego** rachunku bankowego na potrzeby projektu stanowi wydatek niekwalifikowany,

36.2 Wydatki na pokrycie opłat od transakcji finansowych dokonywanych w związku z realizacją projektu (np. opłat od przelewów bankowych) stanowi wydatek niekwalifikowalny.

36.3 Wydatki poniesione na ustanowienie instrumentów zabezpieczających realizację umowy o dofinansowanie stanowią wydatek niekwalifikowalny,

36.4 Wydatki poniesione na obowiązkowe ubezpieczenia lub gwarancje stanowią wydatek niekwalifikowalny.

37. Wydatki dotyczące projektów promocyjnych i informacyjnych.

37.1 Koszty związane z opracowaniem, produkcją i upowszechnieniem (jeśli dotyczy) materiałów informacyjnych i promocyjnych (m.in.: wydawnictw, materiałów prasowych, broszur, folderów, spotów radiowych, telewizyjnych, kampanii reklamowych i informacyjnych, pamiątek, gadżetów, emblematów regionalnych, lokalnych),

37.2 Koszty związane z tworzeniem i utrzymaniem strony internetowej,

37.3 Koszty związane z organizacją i obsługą konferencji, seminariów,

37.4 Koszty związane z tworzeniem, wyposażeniem i utrzymaniem standów informacyjnych,

37.5 Koszt bazy danych, ekspertyz, analiz,

37.6 Koszty związane z przygotowaniem strategii, koncepcji, planów (np. funkcjonowania regionalnego systemu obsługi inwestora) na potrzeby procesu realizacji projektu,

37.7 Koszty rozbudowy Regionalnego Systemu Rezerwacji i Informacji Turystycznej,

37.8 Koszty tworzenia i popularyzacji produktów turystycznych i regionalnych,

37.9 Koszty obsługi stoiska na imprezie targowo-wystawienniczej,

37.10 Koszty przejazdów, dojazdów i noclegów (z wyłączeniem zakwaterowania przedstawicieli Wnioskodawcy wcześniej niż jeden dzień przed i nie później niż jeden dzień po targach i wystawach), wyżywienia maksymalnie w wysokości dwukrotności diety, Wnioskodawcy uczestniczącego w takich działaniach jak: wizytacja zagranicznych targów i wystaw oraz udział w zagranicznych imprezach targowo-wystawienniczych w charakterze wystawcy,

37.11 Koszty przejazdów, dojazdów i noclegów (z wyłączeniem zakwaterowania przedsiębiorców wcześniej niż jeden dzień przed i nie później niż jeden dzień po

targach i wystawach), wyżywienia maksymalnie w wysokości dwukrotności diety, przedsiębiorców uczestniczących w zagranicznych imprezach targowo-wystawienniczych w charakterze wystawcy do 50% poniesionych kosztów kwalifikowalnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz 1991, z 2003 r. Nr 199, poz. 1951, z 2004 r. Nr 271, poz. 2687 oraz z 2005 r. Nr 186, poz 1555) oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236, poz 1990, z 2004 r. Nr 271 poz 2686, z 2005 Nr 186, poz. 1554, z 2006 Nr 227 poz. 1661),

37.12 Koszty związane z organizacją i udziałem w krajowych i międzynarodowych imprezach wystawienniczo-targowych oraz wydarzeniach promocyjnych, w tym koszty obejmujące m.in.:

- wynajęcie powierzchni wystawienniczej, zabudowy stoiska, wstępu na teren targów, wystaw, czy innych imprez gospodarczych,
- transport eksponatów (wraz z ubezpieczeniem i odprawą celną) w związku z udziałem w imprezach gospodarczych,
- wpis do katalogu targowego i opłata rejestracyjna,
- przygotowanie i druk materiałów promocyjnych w związku z udziałem w imprezie,
- transport i zakwaterowanie osób uczestniczących w imprezach,
- tłumacze,
- oprawa multimedialna,

37.13 Koszty przejazdów, dojazdów i noclegów (z wyłączeniem zakwaterowania przedstawicieli Wnioskodawcy wcześniej niż jeden dzień przed i nie później niż jeden dzień po targach i wystawach), wyżywienia maksymalnie w wysokości dwukrotności diety, Wnioskodawcy uczestniczącego w takich działaniach jak krajowe i zagraniczne misje gospodarcze do i z regionu,

37.14 Koszty przejazdów, dojazdów i noclegów (z wyłączeniem zakwaterowania przedsiębiorców wcześniej niż jeden dzień przed i nie później niż jeden dzień po targach i wystawach), wyżywienia maksymalnie w wysokości dwukrotności diety, przedsiębiorców uczestniczących w zagranicznych i krajowych misjach gospodarczych do i z regionu w charakterze uczestnika do 50% poniesionych kosztów kwalifikowalnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz 1991, z 2003 r. Nr 199, poz. 1951, z 2004 r. Nr 271, poz. 2687 oraz z 2005 r. Nr 186, poz 1555) oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236, poz 1990, z 2004 r. Nr 271 poz. 2686, z 2005 Nr 186, poz. 1554, z 2006 Nr 227 poz. 1661).

D. Inne wydatki niekwalifikowalne

38. Inne wydatki niekwalifikowalne

38.1 W żadnym wypadku nie są kwalifikowalne wydatki na:

- a) pokrycie odsetek od zadłużenia lub innych kosztów kredytu,
- b) pokrycie kosztów prowizji pobieranych w ramach operacji wymiany walut,
- c) nabycie aktywów, które były współfinansowane ze środków krajowych lub wspólnotowych w ciągu 7 lat poprzedzających datę ich nabycia,
- d) aktualizacja dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu z wyłączeniem dokumentacji technicznej,
- e) pokrycie kosztów kar i grzywien, a także kosztów procesów sądowych oraz kosztów realizacji ewentualnych postanowień wydanych przez sąd, z zastrzeżeniem pkt 35.2,
- f) pokrycie kosztów związanych z umową leasingu, a w szczególności: podatku, marży finansującego, odsetek od refinansowania kosztów, kosztów ogólnych, opłat ubezpieczeniowych,
- g) podatek VAT, który Wnioskodawca może odzyskać zgodnie z ustawą ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535 z późn. zm,
- h) wydatki na zakup środków trwałych służących do zarządzania projektem,
- i) niekwalifikowalny jest wydatek na budowę/przebudowę/remont przyłącza od studzienki do budynku lub od granicy nieruchomości gruntowej. Zgodnie z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków: „Przyłącze to odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej”,
- j) koszt zakupu nieruchomości jest w całości niekwalifikowalny, jeżeli budynek był wspierany z funduszy europejskich w latach ubiegłych,
- k) koszt zakupu nieruchomości jest niekwalifikowalny, jeżeli na przeszkodzie wyburzenia budynku stoją przepisy prawa polskiego.

38.2 Wydatki związane z odzyskiwaniem kwot nienależnie wypłaconych mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne, o ile zostały poniesione po uprzedniej akceptacji Instytucji Pośredniczącej II stopnia i podane w formularzu wniosku o dofinansowanie projektu.

39. Wydatki dotyczące zakupu, budowy/rozbudowy/remontu/adaptacji nieruchomości w celu jej wynajmowania/dzierżawy/użyczenia są wydatkami niekwalifikowalnymi